

Sandra Gullberg
TF Avdelningschef
ensamkommande flyktingbarn
Socialkontoret

YTTRANDE

2016-08-09

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande gällande "Nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga – Åre Kommun

Åre kommun är inte en av de remissinstanser som skall svara på promemorian om ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga (Diarienummer A2016/01307/I). Men har efter SKLs inbjudning valt att skriva ett yttrande det nya ersättningssystemet för mottagandet av ensamkommande barn och unga.

3:1 Ny ersättning för beredskap och kapacitet för mottagande av ensamkommande barn.

Nuläge:

Nu utgår en årlig ersättning om 500 000 kronor till de kommuner som har en överenskommelse om mottagande av ensamkommande flyktingbarn.

Kommunen erhåller idag ersättning för tom plats med 1 600 kronor per dygn och plats. Denna plats meddelas Migrationsverket som i sin tur anvisar ensamkommande flyktingbarn till kommunerna enligt avtal.

Framtid:

En ny ersättning för kommunernas beredskap och kapacitet för mottagandet av ensamkommande barn bör införas. Ersättningen bör bestå av en fast del och en del som baseras på kommunens beräknade andel av mottagandet enligt Migrationsverkets anvisningsmodell.

Systemet med överenskommelser samt de ersättningar kommunerna får för att ingå överenskommelser om mottagande och ersättningar för dessa platser bör tas bort.

Skilnad:

De 500 000 som i dagsläget är kopplat som en utvecklingspeng för de kommuner som har avtal med Migrationsverket, kommer med rådande förslag bli en form av ersättning för en beredskap av platser för ensamkommande flyktingbarn, samt en ersättning för 7 dygn för det beräknade antalet anvisningar till kommunen under året. (exempel inför 2017 med samma promillesats som 2016, $5,88 * 7 * 1350 = 55\ 566$ kr)

Konsekvensanalys:

Då kommunens budget för nästkommande år läggs under hösten krävs att prognosen som Migrationsverket lämnar är mycket säker för att kommunens budget skall gå ihop. I den prognosen skapas platser för individer, avtal knyts både gällande lokaler och personal. Kommunernas hyreskontrakt sträcker sig vanligtvis mer än på års basis, vilket innebär att kommunen står med

hyreskontrakt utifrån den budget som är lagd baserad på gällande prognos. Om kommunen vid budgetläggning får prognosen 20 barn under nästkommande år, skapas förutsättningar för detta genom att iordningställa lokaler och skriva kontrakt, vilket kan vara investeringskostnader på miljon belopp. Om prognosen ändras under tiden blir kostnaden stor för kommunen och hela verksamheten väldigt sårbar. I Åre kommun mottogs närmare 90 ungdomar under 2015 och plats fick beredas för dessa, vilket innebar investeringar i lokaler för att hålla på de krav och föreskrifter som IVO och brandinspektion har på HVB verksamhet,. I slutet av 2015 förutspåddes att även 2016 skulle innebära ett högt antal ensamkommande flyktingbarn för kommunen, under året har prognosen förändrats. Detta innebär att om rådande ersättningsförslag hade rått redan 2016 hade det inneburit en jätteförlust för kommunen som långt ifrån skulle täckas av de 500 000 (som egentligen inte är en ny ersättning utan redan inräknad i befintlig budget) och de 55 566kr som de sju dagarnas ersättning skulle innebära.

Nyckelfrågor:

- Hur bibehåller vi en beredskap av platser för ensamkommande och hur ersätts kommunerna för detta?
- Hur behåller kommunen kompetent personal på en osäker arbetsmarknad?

3:2 Schablonersättning till ankomstkommuner för tillfälligt mottagande av asylsökande ensamkommande barn

Eftersom detta inte varit en stor grupp i Åre kommun (1 fall på de senaste 5 åren), har denna fråga inte prioriterats i skrivelsen.

Dock med rådande stängda gränser, kan vi spekulera i hur andra vägar in i Sverige kan komma att bli aktuella i framtiden. Med detta i åtanke är vi en kommun som skulle kunna bli aktuell transitkommun för flyktingar kommande från norska gränsen.

3:3 Schablonersättning för mottagandet av asylsökande ensamkommande barn i anvisningskommun

Nuläge:

I dagsläget betalas en schablon på 31000kr för placering inom HVB och 39000kr för placering i familjehem när en kommun mottager ett ensamkommande barn på asyl. Utöver det återsöks faktiska kostnader som gäller transporter, tolkuppdrag, godemans arvoden och ersättningskostnader för godemän samt socialtjänstens utrednings och uppföljningskostnader som blir utöver schablonbeloppet.

Framtid:

En enhetlig schablonersättning till anvisningskommunen på 52 000 kronor som avser mottagandet av asylsökande ensamkommande barn bör införas. Ersättningen bör avse transportkostnader, socialtjänstens utrednings- och uppföljningskostnader, tolkkostnader samt kostnader för god man och andra relaterade kostnader. Ersättningen bör betalas ut automatiskt till anvisningskommunen när barnet har tagits emot.

Skillnad:

Se ekonomisk analys, bilaga 1. **OBS!** Den ekonomiska uträkning som följer är endast räknad på det förmodade antalet barn som kommunen beräknar ta emot 2017, de befintliga barnen i kommunen är alltså inte medräknad i kalkylen. På grund av två anledningar: **1**, osäkerhet i hur många som av de befintliga ungdomarna som erhållit PUT fram till årsskiftet. Men framförallt **2**: Osäkerhet i hur ersättningen blir för de barn som redan mottagits under 2015 och 2016 som ej fått put besked, där vi redan erhållit 31000 respektive 39000 och där vi förmodat redan ersatt med mer än de 52000 som

det nya beloppet är. Vilket i dagsläget i vår kommun bara inom HVB verksamheten är 50st barn.

Konsekvensanalys:

Den ekonomiska uträkningen visar tydligt att detta är en halvering på vad vi i kommunen räknar med att de särskilda kostnader som mottagandet av ett asylbarn kostar, då har vi räknat lågt. Siffrorna blir stora om vi tänker att vi hade fått samma ersättning på de 50 asylbarn vi har inom HVB verksamheten idag. Då hade ersättningen gått från 5 750 000kr till 2 600 000kr. Uträkningen som följer nu är räknat på 5,8 nya ungdomar inom 2017 (vilket är vårt fördelningstal för 2016, $(4000 \cdot 0,00147 = 5,8)$).

Vi ser att den nya schablonen inte kommer att täcka godemanskostnader för våra ungdomars asyltid. Då handläggningstiden har varit mer än 500 dagar. Med ett arvode för godemansuppdraget räknat på 3000kr/månad och 19 månaders handläggningstid + "put månad" är summan för enkom godemans arvoden 60 000kr. Vi ser att Godemannen har en viktig roll för ungdomarnas etablering och integration i samhället, så överförmyndare och andra aktörer värnar om att även fortsättningsvis hålla den kvalitet med de rutiner vi har för godemansuppdraget.

I en landsbygds- och glesbygdskommun som Åre är transportkostnader högre än i städer och södra Sverige. Vilket i många fall innebär långa och dyra resor för ungdom och även godman när Migrationsverket skall besökas. Detta bör ses över med det nya förslaget.

Att använda tolk för att barn ska kunna uttrycka sig och komma till tals kan ses som en rättighet enligt barnkonventionen artikel 12. Detta är något som vi eftersträvar i våra boenden men som även IVO ställer höga krav på att verksamheten tillgodose. Att begränsa denna möjlighet med följande ekonomiska förändringar ställer vi oss i Åre kommun starkt tveksamma till.

Socialtjänsten har ansvar för att göra utredningar och uppföljningar på alla typer av placeringar. För varje placering krävs en vårdplan och ett beslut från nämnd som följs upp var 6:e månad. Alla ungdomar har rätt till en socialsekreterare som är kontaktperson och finns för uppföljning av individens ärende.

I Socialtjänstlagen 5 kap 1 § framgår vidare att;

"Socialnämnden ska

- verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden,
- i nära samarbete med hemmen främja en allsidig personlighetsutveckling och en gynnsam fysisk och social utveckling hos barn och ung,
- bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa,
- aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och unga av alkoholhaltiga drycker, andra berusningsmedel eller beroendeframkallande medel samt dopningsmedel,
- tillsammans med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs, uppmärksamma och verka för att barn och unga inte vistas i miljöer som är skadliga för dem,
- med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och unga som har visat tecken till en ogynnsam utveckling,
- i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om barnets eller den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet,
- i sin omsorg om barn och unga tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan ett mål eller ärende om vårdnad, boende, umgänge eller adoption har avgjorts,
- i sin omsorg om barn och unga tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas

sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört eller sedan verkställighet av slutna ungdomsvård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av slutna ungdomsvård upphört. Lag (2015:982).”

I det förslag som nu ligger så uppfattas att detta inte är taget med följande till fullo i beaktning.

Vi saknar information om huruvida vidare ersättning för godman och socialtjänst sker om ett barn får avslag i sin asylansökan. Vilket skulle kunna innebära att barn på asyl finns flera år inom kommunen, även då finns godmans behov kvar och ofta även insatser från socialtjänst. Vad gäller?

Nyckelfrågor:

- Hur rekryterar vi godmän med minskade resurser för uppdraget?
- Hur säkerställer vi barnens rätt att komma till tals och bli förstörd med ekonomiska begränsningar gällande tolk?
- Hur löser vi transportkostnader i glesbygdskommuner?
- Hur ser vi till att utredningar och uppföljningar håller den kvalitet och rättssäkerhet som krävs med dessa begränsade resurser?
- Hur ser ersättning för godman ut vid avslag och långvarig vistelse i Sverige i väntan på utvisning?

3:4 Schablonersättning per dygn för mottagande av ensamkommande barn

Nuläge:

I dagsläget utbetalas 1900kr/dygn och belagd plats enligt de avtal kommunen har skrivit med Migrationsverket.

Framtid:

För ensamkommande barn som är asylsökande eller har uppehållstillstånd bör anvisningskommunen få en automatiskt utbetald schablonersättning på 1 350 kronor per dygn.

Skillnad:

Se ekonomisk analys, bilaga 1.

Konsekvensanalys:

Kommunen har utifrån ersättningen som i dagsläget betalats ut planerat och lagt budget för 2017, samt gjort beräkningar för långtida kostnader så som hyror som sträcker sig över årsbasis utifrån en kalkyl med ersättningsnivå på 1900kr/dygn och plats. Vi ser att en skillnad på över 10 miljoner per år, vilket kommer påverka kvaliteten på våra verksamheter.

De största kostnaderna för boenden gällande ensamkommande är personalkostnader. IVO ställer i dagsläget höga krav på HVB verksamheter, det ska alltid oavsett tidpunkt på dygnet finnas kompetent personal på plats i lokalen. Vilket innebär hög personaltäthet. Med synpunkter invägda från fackliga organisationer betyder det minst två personal på plats då ensamarbete i möjligaste mån bör undvikas (AFS 1982:3). De fackliga förbunden har under hösten och våren även yrkat på att det ska finnas två personal även under nattetid. IVO ställer även krav på lokaler som verksamheten drivs i vilket innebär exempel ett hotellstandardiserat brandsystem som är en hög investeringskostnad i en ny lokal.

Enligt promemorian skall ersättning bli lika oavsett placeringsform och ses som ett genomsnitt för en placeringskostnad. Kommunerna skall eftersträva ett så billigt alternativ som möjligt. Vilket antyder att den placeringsform som eftersträvas är en stödboendeplacering. Då gruppen 16-

17 åringar är stor inom ensamkommande verksamheten går detta inte hand i hand med riktlinjerna från IVO där minderåriga endast kan placeras i stödboende om särskilt skäl föreligger.

"Ensamkommande barn kan placeras i stödboende om de är 16 eller 17 år men endast om det finns särskilda skäl. Det är berörd socialnämnd som ska bedöma om det kan finnas särskilda skäl. Särskilda skäl kan vara att barnet bedöms vara moget och förberett för att på ett bra sätt klara av att bo och leva i ett eget boende, att barnet anses moget i övrigt och att barnet själv har uttryckt en önskan att bo i ett eget boende" (<http://www.ivo.se/ensamkommande-barn/>).

Särskilda skäl kan vara att barnet bedöms vara moget och förberett för att på ett bra sätt klara av att bo och leva i ett eget boende/lägenhet och att barnet själv vill bo i ett eget boende/lägenhet. I förslaget kan man uppfatta att stödboende föreslås som placeringsform och lösning på hur kommuner skall få ekonomin att gå ihop. För 16- och 17 åringar så skall dock denna placeringsform endast användas om det finns särskilda skäl. Även här måste man komma ihåg att sätta barnens bästa i fokus. De ensamkommande barnen har ofta mycket traumatiska upplevelser och händelser med sig i bagaget vilket leder till att många av ungdomarna mår psykiskt dåligt. Det finns också mycket oro och osäkerhet hos de ensamkommande (vilken inte lär minska i och med att det blir allt svårare att få permanenta uppehållstillstånd i Sverige) vilket lätt kan leda till konflikter och annat utåtagerande beteende. Barn som är placerade av socialtjänsten skall ha samma rättigheter som andra barn att växa upp under trygga och hemliknande förhållanden och den kommun/den aktör som bedriver HVB-hem för ungdomar och barn är skyldiga att se till att de alltid har det bra, får sina behov och sin trygghet tillgodosett. Ur detta perspektiv så är alltså en placering i stödboende kanske inte oftast den ultimata placeringsformen om ungdomarnas behov skall tillgodoses.

Nyckelfrågor:

- **Hur håller vi kvaliteten i våra boenden?** Vi ser att den personaltäthet vi har i dagsläget är en nyckelfaktor för att förebygga konflikter och stötta ungdomar in på rätt spår i livet (undvika destruktiva beteenden osv) Vi kan se att de pengar som läggs på relationer och personal i tidiga insatser är en bråkdel av den ekonomiska förlust som kommuner gör på placeringstyper av ex LVU, LVM osv.
- **Hur ska vi tänka med budget som är lagt utifrån de befintliga ersättningsnivåerna utifrån ett strategiskt investering?**

3:5 Begränsad möjlighet till ersättning för asylsökande ensamkommande unga i åldern 18-20år

Nuläge:

Barn som ej erhållit uppehållstillstånd innan 18årsdagen flyttas till Migrationsverkets boenden. Om inget särskilt vårdbehov finnes

Framtid:

När det gäller asylsökande ensamkommande unga som har fyllt 18 men inte 21 år bör kommunen enbart ha rätt till ersättning för dem som är placerade med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och för dem med motsvarande vårdbehov men som är placerade med stöd av socialtjänstlagen (SoL). Ersättning för faktiska kostnader bör betalas ut i efterskott efter ansökan.

Skilnad:

Ingen praktisk skillnad

3:6 Schablonersättning för ensamkommande unga i åldern 18-20 år med uppehållstillstånd

Nuläge

I dagsläget har 18-21 verksamheten i kommunen varit inom avtalet och har från 1 juli gått över till en stödboende verksamhet. Vilket innebär att när budget för 2016 lades var beräkningen 1900kr/dygn och plats och som nu sjunkit till 1000kr/dygn och plats.

Framtid:

Anvisningskommunen eller den kommun som ärendet flyttats över till bör få en automatiskt utbetald ersättning på 750 kronor per dygn för ensamkommande unga som har fyllt 18 men inte 21 år och har uppehållstillstånd.

Rätten till ersättning bör förutsätta att den unga är folkbokförd i anvisningskommunen eller den kommun som ärendet har flyttats över till. Den unga bör också ha fått studiehjälp för studier på gymnasial nivå under någon av månaderna i det kvartal som ersättningen avser. Kommunens rätt till ersättning bör upphöra när en person beviljas etableringsersättning eller om den ungas föräldrar anländer till Sverige.

Skilnad:

Se ekonomisk analys, bilaga 1.

Konsekvensanalys:

Som 18-21 åring erbjuds ungdomen i dagsläget en egen lägenhet för, med en öppenvårds insats med 6 timmar stöd per vecka. Detta innebär att vi fram till dags datum endast haft personal under dagtid i 18-21 verksamheten. Nu har IVO tydliggjort att all utslussverksamhet är att beakta som stödboende. Gällande stödboende har IVO från 1 juli beslutat att även denna form av boende skall ha tillsyn dygnet runt, vilket även det kommer öka kostnaderna för verksamheten. Huruvida detta är inräknat i kalkylen för Promemorian förefaller för oss idag oklart. Se paragraf 3.

3§ Personal ska vara tillgänglig dygnet runt och skall vid behov kunna infinna sig i de egna boendena utan oskäligt dröjsmål med hänsyn tagen till barnets eller den unges trygghet och säkerhet (HSLF-FS 2016:56).

Vilket betyder ökade personalomkostnader även för denna verksamhet. Verksamheten med 18-21 fodrar tillgång på lägenheter och i och med denna förändring av ekonomin kanske även andra billiga boende alternativ.

Nyckelfråga:

- Hur får vi ihop bemanning av nattpersonal med nya ersättningsnivån?

3:7 Ersättning för ensamkommande barn och unga som är placerade i annan kommun än anvisningskommunen.

Nuläge:

Idag utgår ersättning för faktiskt kostnad vid externa placeringar för barn med uppehållstillstånd och 1900kr/dygn för barn som är asylsökande.

Framtid:

När ensamkommande barn och unga är placerade i en annan kommun än anvisningskommunen och ansvaret för ärendet har flyttats över till socialnämnden i den kommun där barnet eller den unga bor, bör ersättningen betalas ut till den kommun där barnet eller den unga bor.

När socialnämnden i anvisningskommunen har kvar ansvaret för barnet eller den unga och placeringen är i en annan kommun, bör ersättningen betalas till anvisningskommunen.

Skilnad:

Se ekonomisk analys, bilaga 1.

Konsekvensanalys:

I dagsläget har kommunen 28 externplacerade barn, varav 2 stycken med mycket särskilda skäl, därav borträknade i kalkylen. Av de 28 återstående är 3 stycken över 18 år. Den faktiska kostnaden för dessa placeringar kommer 2016 bli 22 mkr och med den nya ersättningen skulle intäkterna minska med 9,5 mkr.

Barns bästa skall alltid vara i fokus enligt socialtjänstlagen och beaktas vid åtgärder som berör barn. Vid placering av barn har placerande socialtjänst skyldighet att se till att barnens behov tillgodoses och det är utifrån barnets behov som val av placering görs. I mindre/små kommuner, som Åre, kan det vara svårt att hitta boende som har möjlighet att tillgodose barnets särskilda behov och placerande socialtjänst måste därför söka boende utanför kommunen.

Kommunen har upphandlade kontrakt med kommuner och aktörer som driver HVB och andra placeringmöjligheter för hela kommunens behov där inräknat ensamkommande. Vi anser det viktigt att inte begränsa möjligheterna att placera ungdomen utifrån vård och omsorgsbehov och individuell planering.

Upphandlingsreglerna grundar sig på de EG-rättsliga principerna:

Icke-diskrimineringsprincipen; Betyder att det är förbjudet att diskriminera leverantörer. Härav följer att den upphandlade myndigheten inte får ge ett lokalt företag företräde enbart för att det är lokaliserat i kommunen.

Likabehandlingsprincipen; Alla leverantörer ska behandlas lika. Alla måste få samma information vid samma tillfälle. Det är inte tillåtet att lägga till eller dra ifrån några kriterier vid utvärderingen.

Transparensprincipen; Innebär att upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsägbarhet och öppenhet. För att anbudsgivarna ska ges samma förutsättningar ska förfrågningsunderlaget vara klart och tydligt samt innehålla samtliga krav på det som ska upphandlas.

Proportionalitetsprincipen; Kvalifikationskraven och kraven i kravspecifikationen måste ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det som ska upphandlas.

Principen om ömsesidigt erkännande; Innebär bl.a. att intyg och certifikat som utfärdats av behörig myndighet i något medlemsland måste godtas i de övriga medlemsländerna.

Kommunerna är skyldiga att använda sig av de HVB-hem som finns upphandlade. Utifrån de nya förslagen så kommer vi inte kunna att följa de regler som finns. Att genomföra en upphandling där boendena företrädesvis skall vara placerade i "hemkommunen" verkar också bryta mot de lagar och regler som finns.

Det blir också väldigt tydligt i att man här skiljer på ensamkommande flyktingbarn och andra barn i Sverige, där det för de senare nämnda är HVB-hemmets kvalitet och innehåll som får styra medan det för de ensamkommande barnen blir det geografiska som styr.

Vi ser att följande lagförslag näst intill tvingar kommunerna att omplacera sina externa placeringar på hemmaplan. Vilket inte kan göras utan medtycke av ungdom som fyllt 15 år samt godmans samtycke. Vi ser att föreslagen ekonomisk ersättning kan komma att inskränka på det rådande vårdbehov som kan föreligga och barnets bästa. Vi ser även att eventuell överflytt av ärenden mellan kommunerna försvåras med rådande ersättningsförslag.

Vid en överflyttning är det avgörande vart barnet har starkast anknytning. Anknytningen bedöms med hänsyn till barnets önskemål, varaktigheten av hjälpbehov och om överflyttning framstår som lämpligt utifrån andra omständigheter.

Utifrån att ersättningsnivåerna sänks kommer det även påverka möjligheterna till överflyttning av ärende. Det kan medföra att barn som tidigare hade kunnat överflyttas till annan kommun där de till exempel börjat skolan, fått vänner och påbörjat en etablering, kommer att vara svårare att överflytta utifrån att det innebär en kostnad för mottagande kommun.

10 § Ett ärende som avser vård eller någon annan åtgärd i fråga om en enskild person kan flyttas över till en annan kommun.

En kommun som anser att ett ärende ska flyttas över ska begära det hos den andra kommunen. Ärendet ska då flyttas över om den som berörs av ärendet har starkast anknytning till den andra kommunen och det med hänsyn till den enskildes önskemål, hjälpbehovets varaktighet och omständigheterna i övrigt framstår som lämpligt.

En begäran enligt andra stycket ska vara skriftlig. Den andra kommunen ska skriftligen och utan dröjsmål meddela sin inställning. Lag (2011:328).

11 § Om berörda kommuner inte är överens om att flytta över ärendet, får den kommun som begärt överflyttning ansöka om det hos Inspektionen för vård och omsorg. En sådan ansökan får också göras av en kommun, som inte inom en månad har fått svar från en annan kommun på en begäran om överflyttning.

Inspektionen för vård och omsorg ska pröva ansökningen så snart som möjligt. Beslut i ärendet ska meddelas inom tre månader från det att ansökan kom in, om det inte finns särskilda skäl för en längre handläggningstid. Lag (2012:944).

12 § Uppgifter som behövs för att en kommun ska kunna ta över ett ärende enligt 10 eller 11 § ska lämnas ut av den kommun som överlämnar ärendet. Lag (2011:328).

I lagtexten finns redan direktiv för att samverka med andra kommuner vid placering av barn utanför hemkommunen. Det bör inte se annorlunda ut för ensamkommande barn.

Likabehandlingsprincipen är en viktig del i socialtjänstlagen men med förslaget att Länsstyrelsen ska besluta om ensamkommande barn får placeras i annan kommun blir inte behandlingen av barn, oavsett om de är svenska eller ensamkommande lika.

Nyckelfrågor:

- Hur gör vi med de externa ärenden som finns, med barn som integrerats i sin närmiljö, ska de ekonomiska förutsättningarna övergå barnets bästa?

3:8 Ersättning för faktiska kostnader i vissa särskilda situationer

Nuläge:

Kommunen får idag faktiska kostnader för ungdomar placerade på LVU som erhållit Put och ersätts med 1900/dygn för asylsökande ungdomar

Framtid:

För asylsökande ensamkommande barn samt ensamkommande barn och unga med uppehållstillstånd som är placerade med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller med stöd av socialtjänstlagen (SoL) i fråga om de som har motsvarande vårdbehov, bör

kommunen få ersättning för faktiska kostnader. Ersättning för faktiska kostnader bör betalas ut i efterskott efter ansökan. Kommunen bör ansöka om ersättningen kvartalsvis i efterskott, senast inom sex månader efter den sista månaden i det kvartal som ersättningen avser. Har kommunen fått automatiskt utbetald ersättning för den person och den tidsperiod som ansökan avser, bör inte ersättning för faktiska kostnader betalas ut.

För unga som har fyllt 18 men inte 21 år, saknar föräldrar i landet och som kommunen inte har rätt till schablonersättning för bör kommunen ha rätt till ersättning för kostnader för försörjningsstöd. Ersättning för kostnader för försörjningsstöd bör betalas ut i efterskott efter ansökan. Ansökan bör göras senast sex månader efter den månad som ersättningen avser.

Skillnad:

Ersättningen blir lika oavsett put eller asyl ungdomar

Sammanfattning av nytt ersättningsförslag

Ekonomisk analys

Se ekonomisk analys, bilaga 1.

Utav de faktiska siffror som vi har i dagsläget ser vi att lågt räknat kommer det för Åre kommun innebära en minskning i bidrag på ca 24 mkr. Vilket är en drastisk minskning på kort tid och väldigt tätt inpå den anstormning som hösten 2015 innebar med en jätteexpansion av verksamheten.

Det är svårt att få en exakt översikt av vad minskningen i bidrag kommer att landa på och innebära, då flera parametrar i kalkylen saknas. Exempel hur många av våra ungdomar inom verksamheten kommer få uppehållstillstånd. Med 50 stycken asylsökande i verksamheten är utgången av hur många som blir kvar av dessa ganska avgörande för kommande budget kalkyl. Om det överensstämmer med den procentsats Migrationsverket skrev om i senaste månadsbrev skulle de innebära att 61% av dessa får uppehållstillstånd. ($50 \cdot 0.61 = 30$). Vilket innebär att ersättningen per dag går från 82 350 till 40500 vilket per år är en differens på 15 275 250kr samt en minskning av 20 platser. Vilket innebär hyreskontrakt och personalomstrukturering.

I kalkylen saknas också siffror för hur vi förlorar på att stå med en beredskap av tomma platser, vilket lämnar oss med stora frågetecken..

Vi i Åre kommun ställer oss generellt positiva till att systemet med ersättningar för ensamkommande flyktingbarn ses över. Vi ser vinningen med en förenklad administration och att på något vis begränsa utbetalningar till massvis av tomma platser runt om i landet.

Men vi anser att förslaget kommer snabbt inpå ikraftträdandet och ger kommunen minimal möjlighet att anpassa efter de nya ersättningsnivåerna i budget, dels för att förslaget kommer tätt inpå verkställandet och att ersättningsnivåerna inte är rimliga utifrån de faktiska kostnaderna.

Konsekvensanalys

I Åre kommun har vi i dagsläget en trygg och bra organisation runt de ensamkommande flyktingbarnen vi tar emot. Vi har utarbetade rutiner för mottagandet och placeringen inom både boende och familjehem. Vi har en väl fungerande samverkan mellan berörda aktörer både inom kommun och externa samarbetspartners.

Vi ser att ett vinnande koncept för en hållbar och stabil placering är trygghet och tydlighet från samtliga parter. Vi tror på att skapa relationer mellan individer och gemensamt skapa förutsättningar för att integreras och bli trygg i sitt nya sammanhang, som vi anser att en flykt till Sverige har inneburit för våra ungdomar. Vi lägger stort fokus på individuella planer för ungdomarna inom vår verksamhet, vilket även IVO lägger stort tryck på i sin granskning av HVB-boendena. En genomförandeplan ska alltid enligt 11 kap. 3 § andra stycket SoL upprättas vid vård i HVB och familjehem. Genomförandeplanen konkretiserar innehållet i vårdplanen. Vårdplanen fokuserar på vad som behöver göras medan genomförandeplanen beskriver hur det ska gå till. Enligt 5 kap. 1 § SOSFS 2003:20, ska en genomförandeplan upprättas för var och en som bor i ett HVB. Vi ser att denna personliga planering med ungdomen och tid för personliga och professionella relationer är en av framgångarna till tryggheten i våra boenden. Detta skapar förutsättningarna för en lyckad integration och mottagning av ensamkommande. Vi har utifrån detta byggt våra boenden för ensamkommande till ett begränsat antal boendeplaceringar, vi ser att 10-14 stycken är bra storlek på grupp. Vi månar om professionella och personliga möten och relationer och ser ett stort behov hos våra ungdomar av denna vuxenkontakt och vägledning in i sitt ”nya samhälle”

Vi tror på stödboende som en placeringsform för vissa individer, som då är anpassat utifrån individens behov av omsorg och stöd. Vi ser inte att alla 16-17 åringar generellt har behov som kan tillgodoses av ett stödboendes förutsättningar. I denna bedömning bör personlig mognad och språkkunskaper absolut vägas in anser vi. Vi ser även att flera av våra ungdomar brottas med olika psykiska besvärlighet efter bland annat flykt och separation från familjen, vilket i flera fall påverkar förmågan till att ”klara vardagen” och ger olika omsorgsbehov. Vi ser att ersättningsnivåerna i regeringens förslag är väldigt styrande i att placera 16-17åringar i stödboende verksamheten. Vi i Åre anser att de personliga behoven hos individen är det som skall styra placeringsform.

HVB för ensamkommande flyktingbarn är i Åre kommun i dagsläget generella och en placering inom dessa boende kräver en viss kapacitet och stabilitet av ungdomen att själv orka medverka till en fungerande vardag. Ibland finns bristande förmåga till detta hos ungdomen under temporär eller längre tidsutsikt vilket kan bero på flera olika anledningar. I dessa fall kan en annan typ av placeringsform anses aktuell. Eftersom Åre är en landsbygdsort med begränsade möjligheterna att alltid ordna dessa förutsättningar på hemmaplan, kan en placering i annan kommun vara nödvändig. Då finns i dagsläget kommunens upphandlade avtal gällande alla kommunens medborgare. Vi ser att regeringen i sitt förslag begränsar möjligheten till att använda sig av dessa upphandlingar för gruppen av ensamkommande flyktingbarn. Vilket vi kan se som en form av diskriminering och motsätter sig artikel 2 i barnkonventionen.

Vi månar om att bibehålla en hög kvalitet på våra verksamheter inom ensamkommande i Åre kommun. Vi ser att ordna ett bra mottagande med trygga placeringar och relationer är i längden socioekonomiskt hållbart, då vi med det ger förutsättningar att bli trygga, självständiga individer integrerade i ett sammanhang. Utan detta ökar risken för framtida placeringar i andra dyrare placeringsformer såsom exempel LVU, LVM och LPT. Med tidiga och korrekta insatser skapar vi både bättre förutsättningar för individer och organisationer.

Peter Bergman
Kommunstyrelsens ordförande

Daniel Danielsson
Kommunstyrelsen vice ordförande

Martine Eng
Socialnämndens ordförande

3:3

Analys på ekonomiskförändring gällande mottagandet av asylbarn med ny schablonersättning 3:3. 52 000 total schablon för samtliga kostnader förknippade med mottagandet av barn med asyl. Skillnad från 31 000 i schablon med möjlighet att återsöka faktiska kostnader, så som resor, godmansarvoden och omkostnader, sociala avgifter, tolkkostnader mm. OBS räknat på 5,8 ungdomar (vilket är kommunens nuvarande beräkningsantal $4\,000 \cdot 0,00147 = 5,8$)

Nuläge per barn	nuläge helhet	framtid per barn	framtid helhet	skillnad per barn	skillnad helhet	Beräknat minskat bidrag per år Summa per år
48 000 godman	620 600	52 000	301 600	55 000	319 000	301 600
12 000 tolk						
12 000 resor						
35 000 socialtjänst						
107 000						

OBS denna uträkning gäller endast 2017 mottagande av ungdomar ej de befintliga i verksamheten

3:4

Analys på interna HVB gällande förändrande dygnersättning 3:4 från 1 900kr på belagdplats per dygn till 1 350kr på belagdplats per dygn.. Obs beräknat på 54 ungdomar vilket är aktuellt antal 201608

Nuläge per barn	nuläge helhet	framtid per barn	framtid helhet	skillnad per barn	skillnad helhet	Beräknat minskat bidrag per år Summa
1 900	102 600	1 350	72 900	550	29 700	10 840 500

3:6

Ekonomisk analys på interna utslussplatser gällande förändrande dygnersättningar 3:6 från 1 900kr på belagsplats per dygn till 750kr på belagdplats per dygn. Obs beräknat på 7 ungdomar vilket är aktuellt antal 201608

Nuläge per barn	nuläge helhet	framtid per barn	framtid helhet	skillnad per barn	skillnad helhet	Beräknat minskat bidrag per år Summa
1 900	13 300	750	5 250	1 150	8 050	2 938 250

3:7

Analys på ekonomisk förändring gällande extrernplacering av ensamkommande flyktingbarn 3:7 (samt 3:4). Då 1 350 blir schablon standard. OBS räknat på 28 st ungdomar (varav 3 är över 18 år) vilket är gällande 201607 (obs ytterligare 11 placeringar finns i "interna familjehem" varav ingen kostnad överstiger 1 200kr och är ej medräknade i denna kalkyl)

Nuläge per barn	Nuläge helhet	framtid per barn	framtid helhet	skillnad skillnad	skillnad helhet	Skillnad i år i minskad ersättning
1 000	3 000	750	2 250	250	750	273 750
2 400	60 000	1 350	33 750	1 050	26 250	9 581 250
						9 855 000

Total förminskning av bidrag:
(räknat på de faktiska siffror vi har i dagsläget och med ett antagande om liknande mottagningsprognos för 2017)

Summa: 23 935 350

OBS! I denna summa ryms inte förlusten av ersättning för tomplats och beredskap att ta emot barn